

Evropski varuh
človekovih pravic

Prevod te strani je bil narejen s strojnim prevajanjem [Povezava]. Strojni prevodi lahko vsebujejo napake, ki bi lahko zmanjšale jasnost in natančnost, zato varuhinja človekovih pravic ne prevzema odgovornosti za kakršna koli odstopanja. Za najzanesljivejše informacije in pravno varnost glejte zgornjo povezavo z izvirno različico v jeziku angleščina. Za več informacij si oglejte našo [jezikovno in prevajalsko politiko](#) [Povezava].

Odločba o načinu, na katerega je Evropska komisija vključila zainteresirane strani in obravnavala nasprotja interesov pri pregledu varstvenih ciljev za ocenjevanje okoljskih tveganj zaradi uporabe pesticidov (primer 1402/2020/TE)

Odločba

Primer 1402/2020/TE - Preiskava uvedena dne 15/09/2020 - Odločba z dne 08/11/2021 - Zadevna institucija ali organ Evropska komisija (Nadaljna preiskava ni utemeljena) |

Primer se je nanašal na potekajoči pregled meril za ocenjevanje okoljskih tveganj zaradi uporabe pesticidov, in sicer pregled „posebnih varstvenih ciljev“, ki ga je opravila Evropska komisija. Okoljska organizacija, ki se je pritožila, je imela pomisleke glede predlaganega načina in je trdila, da pri strokovnjakih, vključenih v oblikovanje tega načina, obstajajo nasprotja interesov.

Evropska varuhinja človekovih pravic je začela preiskavo enega vidika pritožbe, ki se je nanašal na Komisijino izbiro strokovnjaka na delavnici za zainteresirane strani, ki je potekala na začetku pregleda septembra 2019. Evropska varuhinja človekovih pravic je ugotovila, da Komisija zadevnega strokovnjaka ni pozvala k predložitvi izjave o nasprotju interesov pred to delavnico.

Menila je, da bi Komisija od zadevnega strokovnjaka morala zahtevati, naj predloži izjavo o nasprotju interesov. Predvsem zaradi narave delavnice, ki se je nanašala na izvajanje zakonodaje EU na spornem področju, vloge strokovnjaka pri tem in dejstva, da je bil strokovnjak predstavljen kot neodvisen. Razkritje kakršnih koli interesov, ki bi lahko izkazovalo nasprotje interesov, je bistveno za zagotavljanje zaupanja javnosti v politike, ki se oblikujejo na podlagi tovrstnih postopkov, in legitimnost teh politik v očeh javnosti.

Ker je Komisija strokovnjaka v vmesnem času pozvala k predložitvi izjave o nasprotju interesov, evropska varuhinja človekovih pravic meni, da nadaljnja obravnava zadeve ni potrebna. Vendar pa od Komisije pričakuje, da bo zahtevala, ocenila in objavila izjave o nasprotjih interesov strokovnjakov, povabljenih osebno na podobne prihodnje dogodke, ter ji to tudi predlaga.

Evropska varuhinja človekovih pravic je nato obravnavala pritožnične trditve glede vsebine izjave o nasprotju interesov, in sicer da ni bila popolna ter da je Komisija ni ocenila, da bi ugotovila kakršna koli nasprotja interesov. Evropska varuhinja človekovih pravic je ugotovila, da je ocena Komisije razumna. Preiskavo je zato končala.

Ozadje pritožbe

1. Zakonodaja EU zahteva, da fitofarmacevtska sredstva (splošno imenovana „pesticidi“) „*ne smejo imeti nesprejemljivih vplivov na okolje*“. [1] Merila za odločanje o tem, ali takih nesprejemljivih učinkov ni, so trenutno določena v več smernicah, pripravljenih za različna okoljska območja.

2. Komisija je leta 2019 začela projekt o „posebnih ciljih zaščite“, katerega cilj je pregled obstoječih smernic in meril za odločanje.

3. Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) opredeljuje SPG kot „*posebne cilje ocene tveganja za okolje glede tega, kaj je treba zaščititi, kje jo zaščititi, v kakšnem časovnem obdobju in s kakšno stopnjo gotovosti*“. [2] Projekt SPG temelji na smernicah, ki jih je EFSA pripravila leta 2010 [3] in 2016 [4]. Te smernice pa temeljijo na konceptu *ekosistemskih storitev*, ki ga EFSA razume kot „*koristi, ki jih imajo ljudje od ekosistemov*“ [5].

4. V okviru projekta SPG je Komisija 25. septembra 2019 organizirala delavnico z deležniki, na kateri je sodeloval pritožnik, okoljska organizacija.

5. Pritožnik je 30. oktobra 2019 pri Komisiji izrazil več pomislekov glede tekočega razvoja SPG. Pritožnik je kritiziral „*omejeno odprtost razprave in predpostavljenega sporazuma o vprašanjih, ki se kot organizacija za okolje in javni interes močno ne strinjamo*“. Pritožnik je zlasti trdil, da:

- dejstvo, da je EFSA na tem področju dejavna že več let in da zainteresirane strani sodelujejo šele zdaj, kaže, da ni odprtosti;
- več strokovnjakov, vključenih v pripravo smernic agencije EFSA iz let 2010 in 2016, ni neodvisnih, saj so sodelovali pri pripravi prejšnjih neučinkovitih smernic in so poleg tega sodelovali z industrijo;
- „*glavni strokovnjak*“, ki ga je Komisija povabila na srečanje deležnikov 25. septembra 2019, je povezan z industrijo;
- Koncept *ekosistemskih storitev* agencije EFSA nima znanstvene podlage, temveč se osredotoča na človeške storitve na račun biotske raznovrstnosti; in
- Komisija bi morala na naslednjem srečanju zainteresiranih strani povabiti neodvisne *vrhunske znanstvenike* brez komercialnih interesov.

6. Komisija je 27. novembra 2019 pritožniku odgovorila in navedla, da namerava v projekt SPG vključiti vse zadevne strani. Poudaril je, da se bodo smernice EFSA uporabljale le kot „*izhodišče*“ in da alternative metode EFSA niso bile izključene. Kar zadeva neodvisnost „

glavnega strokovnjaka “ na delavnici za zainteresirane strani, se Komisija ni strinjala s trditvijo, da je raziskovalec, ki je soavtoriral članke z industrijo ali sprejel financiranje iz industrije, medtem ko je bil povezan z univerzo, samodejno v položaju navzkrižja interesov. Kljub temu je Komisija izjavila, da bo od pritožnika lahko prejela strokovne predloge in dva povabila na naslednjo delavnico.

7. Pritožnik je 6. januarja 2020 ponovno stopil v stik s Komisijo in izrazil temeljne pomisleke glede koncepta *ekosistemskih storitev*, za katerega je menil, da krši zakonodajo EU o pesticidih [6].

8. Komisija je 25. marca 2020 odgovorila pritožniku in ponovno poudarila, da namerava imeti odprt in pregleden postopek, ki bo vključeval vse deležnike. Navedla je, da:

- Kar zadeva pomisleke pritožnika glede pristopa *ekosistemskih storitev*, „uredba o fitofarmaceutskih sredstvih določa, da se pesticidi lahko uporabljajo le, če se ne pričakujejo nesprejemljivi vplivi na okolje. Tako priznava, da se lahko pojavijo nekateri učinki, vendar podrobnosti niso opredeljene. Vprašanje je, kje potegniti črto med sprejemljivim in nesprejemljivim; kaj, kje in kako zaščititi. Ker obstoječi dokumenti s smernicami o ciljih zaščite nimajo horizontalnega pristopa in so delno zastareli, je Komisija začela projekt SPG. Komisija je kot podlago za ta projekt uporabila smernice agencije EFSA o SPG, ki temeljijo na konceptu *ekosistemskih storitev*.

- Kar zadeva povabljenе strokovnjake, je Komisija 16. decembra 2019 pritožnika obvestila, da je preučila vseh 16 strokovnjakov, ki jih je predlagal pritožnik, in dva od njih povabila na delavnico. Vendar se nihče od njih ni udeležil.

9. Pritožnik se je 18. avgusta 2020 obrnil na varuhinjo človekovih pravic.

Preiskava

10. Varuhinja človekovih pravic je začela preiskavo v zvezi z enim vidikom pritožbe, ki se nanaša na izbor „glavnega strokovnjaka“ Komisije na delavnici z deležniki, ki je potekala 25. septembra 2019. Komisijo je zlasti prosila, naj pojasni:

- merila, ki jih je Komisija uporabila za izbiro zadevnega strokovnjaka;
- ali Komisija na takih delavnicah, tako kot v strokovnih skupinah, razlikuje med različnimi vrstami udeležencev, na primer med tistimi, ki so povabljeni kot posamezniki (ki naj delujejo neodvisno in v javnem interesu), in tistimi, ki so povabljeni k zastopanju interesov zainteresiranih strani;
- kako Komisija zagotavlja uravnoteženo zastopanost interesnih področij na takih delavnicah za deležnike.

11. Varuhinja človekovih pravic je 22. februarja 2021 prejela odgovor Komisije. Pritožnik je svoje pripombe na odgovor predložil 4. aprila 2021.

12. Preiskovalna skupina varuhinje človekovih pravic se je 28. septembra 2021 sestala s predstavniki Komisije, da bi pojasnila odprta vprašanja. Pritožnik je svoje pripombe na poročilo

o sestanku predložil 17. oktobra 2021.

Argumenti, predstavljeni varuhu človekovih pravic

S strani Komisije

13. Komisija je v odgovoru varuhinji človekovih pravic pojasnila naravo delavnice, ki je potekala 25. septembra 2019. Dejal je, da je bila ta delavnica ena od „*dveh podobnih delavnic usposabljanja*“ na začetku projekta SPG leta 2019. Prva delavnica usposabljanja je bila organizirana za strokovnjake, ki so jih imenovalе države članice, druga delavnica pa je bila organizirana za strokovnjake, ki so jih imenovalе zainteresirane strani in akademski krogi. Namen teh delavnic je bil seznaniti strokovnjake o projektu SPG, doseči skupno razumevanje metode EFSA in pojasniti vprašanja, ki jih je treba obravnavati med projektom.

14. Komisija je nadalje pojasnila, da so bili „*predavatelji*“ na teh delavnicah govorniki Komisije, EFSA in en zunanji govornik – torej zadevni strokovnjak. Strokovnjak je bil pozvan, naj udeležencem zagotovi „*potrebno znanstveno ozadje o konceptu ekosistemskih storitev*“.

15. Komisija je varuhinjo človekovih pravic obvestila tudi o tretji delavnici, ki je potekala februarja 2020, na kateri so sodelovali vsi strokovnjaki, ki so jih imenovalе države članice in deležniki. Cilj te delavnice je bil „*ne več trenirati*“, ampak začeti razvijati SPG. Komisija je zadevnega strokovnjaka ponovno pozvala, *naj sodeluje, da bi imel strokovnjaka za ekosistemske storitve v dvorani in zagotovil kontinuiteto razprav*.

16. Komisija je nato odgovorila na vprašanja varuha človekovih pravic.

1. O merilih za izbiro zadevnega strokovnjaka

17. Komisija je menila, da „*ne bi bilo prav, če bi zadevnega strokovnjaka označili kot „glavnega“ strokovnjaka na delavnici za zainteresirane strani, saj je bila vloga [strokovnjaka] manjša*“. Strokovnjak „*ni vplival na razprave o koristnosti metode EFSA*“, vendar je predstavil osnovno predstavitev koncepta „ekosistemskih storitev“. Takšna osnovna predstavitev se je štela za pomembno, ker metoda EFSA uporablja koncept, udeleženci pa so ga morali dobro razumeti, da bi ga lahko uporabljali.

18. Kar zadeva merila za izbor, je Komisija pojasnila, da išče dobro priznanega znanstvenika iz akademskih krogov z dokazanimi izkušnjami na področju ekosistemskih storitev in ocene tveganja za okolje v zvezi s kemikalijami. Menila je tudi, da mora strokovnjak dokazati didaktične sposobnosti in sposobnost, da širši javnosti pojasni zapletena okoljska vprašanja. Komisija je menila, da zadevni strokovnjak očitno izpolnjuje ta merila.

2. O neodvisnosti strokovnjaka

19. Komisija je menila, da glede na „manjšo vlogo“ strokovnjaka na dveh delavnicah usposabljanja „ne more priti do navzkrižja interesov“.

20. Komisija je pred skupno delavnico februarja 2020 zadevnega strokovnjaka in druge strokovnjake iz akademskih krogov, ki so bili osebno povabljeni, pozvala, naj izpolnijo izjavo o interesih.

21. Kar zadeva vsebino, je Komisija poudarila, da po njenem mnenju zadevni strokovnjak ni v položaju navzkrižja interesov:

- Prvič, Komisija je ponovila svoje stališče, da raziskovalec, ki je soavtoriral članke z industrijo ali sprejel nekaj sredstev iz industrije, medtem ko je bil zaposlen na univerzi in prejemal sredstva za raziskave iz različnih virov (tudi od javnih organov), ni samodejno v položaju navzkrižja interesov.
- Drugič, Komisija se ni strinjala s stališčem, da je projekt CARES [7], v katerem je zadevni strokovnjak vodilni raziskovalec, izključno usmerjen v industrijo: „Čeprav ga podpira Cefic [Svet evropske kemične industrije] v okviru svoje raziskovalne pobude Evropskega sveta za kemično industrijo na velike razdalje (Cefic LRI), zagotavlja široko sodelovanje akademskih krogov in regulativnih organov, kar je običajna praksa v raziskovalnih projektih.“
- Tretjič, izjava zadevnega strokovnjaka zajema pet let pred delavnico februarja 2020. V tem dokumentu je strokovnjak med vire financiranja raziskav pregledno navedel Svet evropske kemične industrije.

22. Nazadnje je Komisija ugotovila, da sta bili dve delavnici usposabljanja v letu 2019, kot je skupna delavnica iz februarja 2020, „ad hoc dogodki“ in zato niso zajeti v njenih horizontalnih pravilih o strokovnih skupinah [8].

3. O uravnoteženi zastopanosti interesnih področij

23. Komisija je varuhinji človekovih pravic pojasnila, da je pred začetkom projekta SPG izvedla „celovit pregled zainteresiranih strani, da bi opredelila vse zadevne zainteresirane strani“. Ta pregled je vključeval 57 članov „svetovalne skupine za prehranjevalno verigo ter zdravje živali in rastlin“, [9] strokovne skupine Komisije in „druge zainteresirane strani, ki so pomembne za razprave o ciljih varstva v zvezi z uporabo pesticidov“. Skupno je bilo v stikih z 80 organizacijami zainteresiranih strani z različnimi interesi, ki so izrazile zanimanje za projekt SPG. Na splošno je Komisija menila, da so zainteresirane strani uravnoteženo zastopane.

Pritožnik

24. Pritožnik je na odgovor Komisije podal naslednje pripombe:

- Ni smiselno, da Komisija priznava, da je zadevni strokovnjak predstavil osnovne informacije o „ekosistemskih storitvah“, vendar mu še vedno pripisuje „manjšo vlogo“ na delavnici;

- Strokovnjak ni dobro priznan znanstvenik, kot trdi Komisija;
- Komisija se je zmotila, da za delavnice usposabljanja v letu 2019 ni zahtevala izjave o vlogi in zaprosila le za delavnico za leto 2020. Pritožnik trdi tudi, da je izjava o informacijah nepopolna in da jo Komisija ni ustrezno ocenila.
- Na delavnici usposabljanja ni bilo uravnotežene zastopanosti, saj je „komercialni interes (nekaj sto podjetij) pridobil 20 sedežev (udeleženci) v primerjavi z javno organizacijo (ki predstavlja 500 milijonov državljanov EU) s štirimi sedeži (udeleženci)“.

Ocena varuha človekovih pravic

O zahtevi glede izjave o interesih

25. Varuhinja človekovih pravic razume, da je Komisija izbrala zadevnega strokovnjaka, ker je bila „dobro priznana znanstvenica iz akademskih krogov“. Izvedenec je bil tako povabljen v svojem imenu, da bi deloval samostojno in v javnem interesu. Varuhinja človekovih pravic prav tako razume, da Komisija od strokovnjaka ni zahtevala, da pred dvema delavnicama usposabljanja v letu 2019 predloži izjavo o informacijah, temveč šele pozneje za skupno delavnico februarja 2020.

26. Zdi se, da so razlogi, ki jih Komisija ni zahtevala od strokovnjaka, da pred obema delavnicama usposabljanja predloži izjavo o vlogi strokovnjaka, po eni strani manjši pomen strokovnjaka na obeh delavnicah usposabljanja in, drugič, dejstvo, da so bile delavnice „ad hoc dogodki“ in so zato izključene iz področja uporabe horizontalnih pravil Komisije o strokovnih skupinah (ki zahtevajo, da strokovnjaki, imenovani v svojem imenu, predložijo DI).

27. V zvezi s prvim razlogom varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da je bila vloga strokovnjaka na obeh delavnicah usposabljanja „predavati“ udeležencem o pristopu „ekosistemskih storitev“. Komisija je v svojem odgovoru varuhu človekovih pravic menila, da je ta osnovna predstavitev „pomembna“, saj metoda EFSA, „izhodišče“ projekta SPG, temelji na konceptu „ekosistemskih storitev“. V zvezi s tem varuh človekovih pravic ni prepričan v izjavo Komisije, da je imel zadevni strokovnjak manjšo vlogo na delavnicah usposabljanja in da zato ne more priti do navzkrižja interesov.

28. V zvezi z drugim razlogom varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da je bil cilj obeh delavnic za usposabljanje doseči skupno razumevanje metode EFSA kot podlage za nadaljnji razvoj SPG. Zato je smiselno domnevati, da sta bili obe delavnici za usposabljanje sestavni del projekta SPG. Projekt SPG pa zadeva „izvajanje zakonodaje, programov in politik Unije ter usklajevanje in sodelovanje z državami članicami in zainteresiranimi stranmi v zvezi s tem“. [10] Ta zakonodaja zadeva sporno področje, tj. oceno tveganja pesticidov za okolje.

29. Razlog za zahtevo po predložitvi izjave o vlogi v horizontalnih pravilih Komisije o strokovnih skupinah je razkritje vseh okoliščin, ki bi lahko povzročile navzkrižje interesov pri razvoju politik EU, da se „zagotovi najvišja raven integritete strokovnjakov in zaupanje javnosti v dejavnosti

Komisije “ [11] .

30. Varuhinja človekovih pravic meni, da ta utemeljitev velja tudi za izbiro strokovnjaka na delavnicah usposabljanja. To je posledica narave teh delavnic, vloge strokovnjaka in dejstva, da je bil strokovnjak predstavljen kot neodvisen. Nezaupanje pritožnika v tej zadevi je dejansko povzročilo ravno neobstoj izjave o naložbi. Razkritje kakršnih koli interesov, ki bi lahko povzročili navzkrižje interesov, je bistveno za krepitev zaupanja javnosti v politike, ki iz tega izhajajo, in legitimnost teh politik v očeh javnosti. To je verjetno še toliko bolj pomembno, kadar se temeljna znanstvena vprašanja nanašajo na zdravje in varnost državljanov ter varstvo okolja.

31. Varuhinja človekovih pravic zato meni, da bi bila ne glede na to, ali so bile delavnice usposabljanja formalno zajete v horizontalnih pravilih o strokovnih skupinah, primerna predložitev izjave o informacijah pred delavnicami v letu 2019 ter ocena izjave o informacijah in njene objave. Ker pa je Komisija od strokovnjaka zahtevala, naj v vmesnem času predloži izjavo o informacijah za delavnico februarja 2020, varuhinja človekovih pravic ne vidi potrebe po nadaljnji obravnavi te zadeve. Vendar varuh človekovih pravic pričakuje, da bo Komisija zahtevala, ocenila in objavila izjave strokovnjakov, ki so v svojem imenu povabljeni na podobne prihodnje dogodke. V ta namen bo podala predlog.

O vsebini Dol

32. Varuhinja človekovih pravic je preučila tudi pritožnikove trditve v zvezi z vsebino izjave o informacijah, in sicer da je nepopolna in da Komisija ni ocenila, da bi ugotovila kakršno koli navzkrižje interesov. Pritožnik se je v svojih izmenjavah s Komisijo [12] skliceval zlasti na sodelovanje strokovnjaka v Svetu evropske kemične industrije (Cefic), CARES (Kemikalije: Ocena tveganj za ekosistemske storitve) in Evropski center za ekotoksikologijo in toksikologijo kemikalij (ECETOC) – industrijsko združenje.

33. V zvezi s popolnostjo izjave o informacijah varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da strokovnjak med letoma 2014 in 2020 navaja raziskovalno podporo iz raziskovalne pobude Evropskega sveta za kemično industrijo na velike razdalje (Cefic LRI). Varuhinja človekovih pravic nadalje razume, da projekt CARES podpira Cefic LRI in je zato zajet v prijavljenih interesih.

34. Strokovnjak je bil vključen tudi v projektno skupino za „ekosistemske storitve“ industrijskega združenja ECETOC, na podlagi katere je bilo decembra 2015 objavljeno tehnično poročilo [13] .

35. Na sestanku s preiskovalno skupino varuha človekovih pravic so predstavniki Komisije pojasnili, da je projektno skupino ECETOC sestavljalo več strokovnjakov, ki so se sestali petkrat, da bi zagotovili strokovno znanje. Štiri od teh petih srečanj so potekale v letih 2013 in 2014 (pred ustreznim petletnim obdobjem, ki ga je treba upoštevati pri izjavi o naložbah). Zadnje srečanje je potekalo na samem začetku zadevnega časovnega obdobja, februarja 2015. Strokovnjak ni bil plačan za udeležbo na petih sestankih in projektna skupina ni imela ločenih sredstev za raziskave. Financiranje raziskav, na podlagi katerega je bilo pripravljeno tehnično

poročilo ECETOC, je financiral Cefic LRI, ki ga je strokovnjak navedel v izjavi o informacijah. Glede na to strokovnjak ni menil, da je treba sodelovanje v projektni skupini ECETOC prijaviti ločeno.

36. Predstavniki Komisije so nadalje opozorili, da Komisija ob prejemu izjave o informacijah v začetku februarja 2020 ni stopila v stik s strokovnjakom v zvezi s pomisleki, ki jih je pritožnik izrazil v elektronskem sporočilu z dne 30. oktobra 2019 o sodelovanju strokovnjaka v projektni skupini ECETOC. Predstavniki Komisije so navedli, da so pred tem od pritožnika prejeli obsežno korespondenco, na katero so že odgovorili, in da zato niso ponovno preverili vseh trditev. Običajno pa bi Komisija ukrepala v zvezi z morebitnimi pomisleki, s katerimi je bila opozorjena v zvezi z Dol povabljenih strokovnjakov. V takih primerih bi se Komisija posvetovala z zadevnim strokovnjakom in o izidu obvestila stranko, ki je izrazila zaskrbljenost.

37. Varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da strokovnjaki v čast izjavljajo, da so njihove izjave o digitalnih storitvah popolne in točne po njihovem najboljšem vedenju. Horizontalna pravila Komisije o strokovnih skupinah določajo, da „[e] *Jach posameznik prevzame polno odgovornost v zvezi z vsebino predložene izjave*“. [14] Zato opustitev ni mogoče pripisati Komisiji. Varuh človekovih pravic pričakuje, da bo Komisija v primeru, da bo seznanjena s pomisleki glede popolnosti in/ali točnosti dokumenta, ukrepala v zvezi s temi pomisleki in sprejela ustrezne ukrepe. V tem primeru je Komisija stopila v stik s strokovnjakom glede sodelovanja v projektni skupini ECETOC šele *po* sodelovanju varuha človekovih pravic. Vendar varuh človekovih pravic priznava posebnost tega primera, saj je pritožnik izrazil pomisleke več mesecev, *preden* je strokovnjak predložil DI. Razume, da od Komisije ni mogoče razumno pričakovati, da bo pri pregledu nove izjave o informacijah prestala vso *preteklo* korespondenco. Varuh človekovih pravic verjame, da bo Komisija običajno ukrepala v zvezi z vsemi izraženimi pomisleki.

38. V **zvezi z oceno prijavljenih interesov** varuh človekovih pravic ugotavlja, da kadar strokovnjak prijavi interes, horizontalna pravila o strokovnih skupinah zahtevajo, *da jo Komisija „preveri v skladu s tem sklepom, da ugotovi, ali obstaja navzkrižje interesov“*. Iz pisnega odgovora Komisije varuhinji človekovih pravic je razvidno, da je Komisija ocenila izjavo o informacijah in menila, da pri sodelovanju na delavnici februarja 2020 ni navzkrižja interesov, ki bi ogrozilo sposobnost strokovnjaka, da deluje neodvisno in v javnem interesu. Komisija je zlasti menila, da „*dejstvo, da je raziskovalec soavtoriral članke z industrijo ali sprejel nekaj sredstev iz industrije, medtem ko je bil zaposlen na univerzi in prejemal sredstva za raziskave iz različnih virov (tudi od javnih organov), ne pomeni samodejnega navzkrižja interesov*“.

39. Varuh človekovih pravic meni, da je ocena Komisije razumna. Dejstvo, da je oseba soavtorirala akademsko delo z osebami iz industrije, ne pomeni *samodejno*, da bi bila taka oseba odporna na industrijo in s tem v konfliktu. Nasprotno pa bi prejem sredstev s strani industrije lahko privedel do določene stopnje zvestobe tistim, ki so to osebo plačali. V zvezi s tem je treba upoštevati naslednje. Če bi oseba prejela sredstva iz številnih virov, vključno s plačo kot akademsko, in slučajno omejeno financiranje iz industrijskih virov, financiranje iz industrije verjetno ne bi ustvarilo *občutnega* učinka zvestobe industriji. Varuhinja človekovih pravic razume, da je Komisija v tem primeru preverila delež financiranja iz zasebnega sektorja, vključno s financiranjem, ki ga je prejela od Cefic LRI, v primerjavi s celotnim proračunom za

raziskovalne dejavnosti strokovnjaka, in ugotovila, da je ta delež v mejah pravil, ki jih je določila EFSA.

O uravnoteženi zastopanosti

40. Komisija je v svojem odgovoru varuhu človekovih pravic pojasnila, da je povabila 80 organizacij zainteresiranih strani, naj imenujejo strokovnjake na delavnicah za deležnike. Teh 80 organizacij zainteresiranih strani je vključevalo 57 članov svetovalne skupine za prehranjevalno verigo ter zdravje živali in rastlin. Od 80 organizacij zainteresiranih strani, ki jih je povabila Komisija, jih je bilo enajst okoljskih organizacij. Komisija je nadalje pojasnila, da so se delavnice od enajstih povabljenih okoljskih nevladnih organizacij udeležile štiri.

41. Varuhinja človekovih pravic meni, da je razlaga Komisije o tem, kako je povabila „ustrezne deležnike“ na delavnico, razumna. Komisija ne more biti odgovorna za povabljene deležnike, ki ne imenujejo strokovnjakov in/ali sodelujejo na delavnicah. Varuhinja človekovih pravic ugotavlja tudi, da pritožnik ni opredelil nobenih dodatnih deležnikov, ki bi jih Komisija po njenem mnenju morala povabiti na delavnice.

Zaključek

Varuh človekovih pravic na podlagi preiskave zaključi ta primer z naslednjo ugotovitvijo:

Varuhinja človekovih pravic meni, da bi morala Komisija od zadevnega strokovnjaka zahtevati, da pred obema delavnicama usposabljanja leta 2019 predloži izjavo o interesih. To je posledica narave teh delavnic, vloge strokovnjaka in dejstva, da je bil strokovnjak predstavljen kot neodvisen.

Ker pa je Komisija zadevnega strokovnjaka pozvala, naj predloži izjavo o interesih za delavnico februarja 2020, varuhinja človekovih pravic ne vidi potrebe po nadaljnji obravnavi te zadeve.

Pritožnik in Komisija bosta obveščena o tej odločitvi .

Predlog za izboljšanje

Komisija bi morala zahtevati, oceniti in objaviti izjave o interesih strokovnjakov, ki so osebno povabljeni na podobne prihodnje dogodke, ki zadevajo izvajanje zakonodaje, programov in politik Unije.

Strasbourg, 8. 2021

[1] Člen 4(3)(e) Uredbe 1107/2009 o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32009R1107> [Povezava] (v nadaljnjem besedilu: Uredba EU o pesticidih)

[2] Glej <http://www.efsa.europa.eu/en/glossary/specific-protection-goals-era-pesticides> .
[Povezava]

[3] <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/1821> [Povezava]

[4] <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2016.4499> [Povezava]

[5] EFSA uporablja opredelitev ocene ekosistemov tisočletja (2005):
<http://www.unep.org/maweb/documents/%3fdocument.300.aspx.pdf> [Povezava]

[6] Člen 4(3)(e) uredbe EU o pesticidih, ki določa, da ne sme biti nesprejemljivih vplivov na okolje.

[7] Več informacij o CARES (Kemikalije: Ocena tveganj za ekosistemske storitve) je na voljo tukaj:
<http://cefic-lri.org/projects/eco27-ushe-chemicals-assessment-of-risks-to-ecosystem-services-cares/>
[Povezava]

[8] Sklep Komisije z dne 30. maja 2016 o določitvi horizontalnih pravil za ustanovitev in delovanje strokovnih skupin Komisije, na voljo tukaj:
https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/PDF/C_2016_3301_F1_COMMISSION_DECISION_EN.pdf
[Povezava] (v nadaljnjem besedilu: Horizontalna pravila Komisije o strokovnih skupinah)

[9] Svetovalna skupina za prehranjevalno verigo ter zdravje živali in rastlin je strokovna skupina Komisije, ki je bila ustanovljena s Sklepom 2004/613/ES, da bi se med pripravo, revizijo in ocenjevanjem živilske zakonodaje EU na odprt in pregleden način posvetovala z zainteresiranimi stranmi na evropski ravni. Več informacij je na voljo tukaj:
<https://ec.europa.eu/food/horizontal-topics/expert-groups/advisory-groups-action-platforms/advisory-group-food-cha>
[Povezava]

[10] Besedilo člena 3(c) horizontalnih pravil Komisije o strokovnih skupinah o vlogi strokovnih skupin.

[11] Člen 11 horizontalnih pravil Komisije o strokovnih skupinah.

[12] E-pošta pritožnika Komisiji z dne 30. oktobra 2019.

[13] Dokument je bil objavljen kot tehnično poročilo ECETOC št. 125: Ocena kemijskega tveganja – ekosistemske storitve, ki si jo lahko preberete na spletu in jo prenesete na <https://www.ecetoc.org/publication/tr-125-chemical-risk-assessment-ecosystems-services/> [Povezava]

[14] Člen 11(2) horizontalnih pravil Komisije o strokovnih skupinah.